

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХХІ, БРОЙ 4

СОФИЯ, 16-29 ФЕВРУАРИ 2020 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com

www.facebook.com/Synodalpress/

150 ГОДИНИ БЪЛГАРСКА ЕКЗАРХИЯ

- Цenen исторически документ в ЦИАИ *стр. 1-3*
- За новооткрития Бeрат *стр. 6*
- Спомен за Софийския митрополит Мелетий *стр. 7*

ДУХОВЕН ЖИВОТ

† Антоний (Блум),
митрополит Сурожски

Срещата
с Бога

стр. 4-5

БЪЛГАРСКИ ПРАВОСЛАВНИ ХРАМОВЕ

Храм „Св. вмчк
Димитрий Солунски
Чудотворец“,
згpаг Айтос

стр. 7

ИСТОРИЯ

Цenen исторически документ в ЦИАИ

Бeрат на Софийския митрополит Мелетий, 4 март 1873 г.

В Църковноисторическия и архивен институт при Българската Патриаршия (ЦИАИ), под инв. № 9099 се пази оригиналният бeрат, който през 1921 г. е бил предаден от Св. Синод в новоосноваващия се Църковен музей. В Инвентарната книга е записан така: „Турски ферман, неразчетен. Из Екзархийската архива. Да се разчете“. За съжаление, не е бил разчетен, тоест преведен. През 1986 г. заедно с други

документи премина на съхранение в ЦИАИ. Представява голям бял лист (леко пожълтял от времето) с размери 82 x 56,5 см. Горе в средата на листа е султанската тугра (стилизиран султански монограм) и съдържа 16 реда текст. Писано е с черено и червено мастило, като по осем от редовете са с червено и черено мастило. Този начин на изписване на документи означава, че те са били от особена важност.

Тугра: Абдул Азис хан, шах, син на Махмуд, винаги победоносец (16. 02. 1277 – 6. 05 1293 = 25. 06. 1861 – 30. 05 1876) г.

Заповедта на свещения, височайши султански знак, бляскавата покоряваща свeта императорска тугра гласи:

Тъй като от Българската екзархия беше известно, че за управлението на духовните дела на българите от София и подведомствените ѝ райони, подчинени (на Екзархията) има нужда да бъде назначен митрополит и че за такъв е предпoчeтен приносителят на настоящия мой султански бeрат калугерът Мелетий, отличаващ се с достойно поведение (беше решено), че заслужава да оглави църковните дела (на София и околностите ѝ). Във връзка с това споменатият екзарх (в случая екзарх Антим I) помоли да бъде издаден мой владетелски бeрат, нещо, което с изложение на нашето Министерство на правосъдието и Дирекцията на вероизповеданията одобрих с височайше императорско разпореждане. По тази причина издадох настоящия мой султански бeрат, включващ долуизброените условия. Заповядах!

На стр. 3

ЦЪРКВА И ОБРАЗОВАНИЕ

Национална конференция „Хуманизъм и вяра“

През м. април 2020 г. ще се проведе Национална конференция „Хуманизъм и вяра“. Тя се организира от Министерството на образованието и науката по инициатива на г-жа Тая Михайлова – заместник-министър на образователното министерство, съвместно със Синдиката на българските учители.

Нейна основна цел е разпространението на добри практики в областта на духовността и нравственото възпитание на децата и учениците в българските детски градини и училища.

Подготовката за националната конференция се осъществява в няколко етапа, първият от които предвижда областни представления на тема „Хуманизъм и вяра“. Участници в областните представления са ръководителите на всички групи по православно християнство, разпределени по определени критерии в един или повече дни, експерти от съответното регионално управление на образованието и представители на съответната епархия.

Всяко РУО определя жури, в състава на което има и представител на съответната епархия. Журито оценява представените добри практики и номинира по една практика от група в: детска градина; начален етап; прогимна-

зиален етап; гимназиален етап.

Номинираните практики се представят на регионални конференции на тема „Хуманизъм и вяра“. По-долу ви запознаваме с номинираните практики от регионалните конференции в София, Сливен, Стара Загора и Смолян.

СОФИЯ

На 13 февруари в зала-та на Софийска св. митрополия събитието бе открито от г-жа Росица Иванова, началник на Регионално управление на образованието – София-регион.

В журито за оценка на добрите практики участваха Белградчишки епископ Поликарп, архимандрит Януарий – архиерейски наместник на Годечка духовна околия, г-жа Росица Иванова – началник на РУО – София-регион, г-н Мирослав Братоев – старши експерт по обществени науки, гражданско образование и религия към РУО –

София-регион, както и г-жа Лидия Банкова – зам.-кмет на община Драгоман.

Презентации с добри практики от учебния процес представиха девет учебни заведения от София-регион с предмет Религия-Православие, като бе наблегнато върху стимулирането на децата да водят молитвен и богослужбен църковен живот, върху обучаването им в основите на православно вяра, възпитанието на подрастващите в християнски добродетели и благонравие, както и в проявата им на братолюбие чрез различни социални инициативи.

Споделен бе опитът от различни учебни методи, като участие на децата в св. Литургия и св. Тайнства, беседи с духовник в храма, поклонение на светини, участие на православни лагери, както и музикални изпълнения, с каквито завършиха представяннията.

На стр. 7

ХРОНИКА

От България

Духовна радост за Българската църковна община в Буганеца

Отколедна традиция сред българската диаспора в Унгария и особено сред българските градинари е тържествено да се празнува паметта на свети мъченик Трифон, който е считан за техен покровител. И това не е случайно. Ако проследим историята на българското градинарство в Унгария, ще забележим, че именно около паметта на светия мъченик градинарите са се завръщали от родината, за да започнат новата земеделска година. В деня на св. мъченик Трифон те са идвали в храма, за да благодарят на Бога и попросят от Него да благослови труда им. Известно е, че на места съществува обичай на Трифоновден да се благославят и семена, които да бъдат засети през предстоящия земеделски сезон.

И тази година българите не измениха на своята традиция. По решение на църковното настоятелство паметта на светия мъченик бе отбелязана в неделния ден на девети февруари.

Още в ранното утро на предния ден благочестиви християнки се събраха в храма, за да го украсят празнично. Благодарение на помощ от унгарската държава и от дирекция „Веронизповедания“ на МС на Р България, за празника той се сдоби с нова църковна утвар.

Всички с радост и нетърпение очакваха да пристигнат височайши гости – обичният на всички кириарх Негово Високопреосвещенство Западно- и Средноевропейски митрополит Антоний, придружен от Негово Високопреосвещенство Неврокопски митрополит Серафим. За да влязат в радостта на будапещенската църковна община, дойдоха също така и духовници и миряни от различни църковни общини на Западно- и Средноевропейска епархия на БПЦ-БП.

В навечерието на празника бе отслужено бдение, възглавено от митрополит Серафим, а песнопенията бяха изпълнени от сборна формация духовници под диригентството на свещ. Стефан Тафров – клирик на епархията и бивш преподавател по източно църковно песне в Пловдивска духовна семинария.

На следващия ден към архиереите се присъедини и Негово Преосвещенство Будимски епископ Лукиян от Сръбската православна църква, придружен от йеромонах Варнава (Княжевич) и дякон Стефан Мелисавич.

Светата литургия бе възглавена от Неврокопския митрополит Серафим, а с архиереите съслужиха архим. Атанасий (Султанов) – протосингел на Западно- и Средноевропейска митрополия и предстоятел на храма, архимандрит Викентий (Митев) от Ловчанска епархия, прот. Свatosлав Булах от Руската православна църква, ст. ик. Танчо Янчев – енорийски свещеник при БПЦО Буганеца, ик. Милчо Маринов – предстоятел на БПЦО Франкфурт, свещ. Стефан Тафров – обгрижващ църковните общини в Женева и Цюрих, свещ. Кръстин Апостолов – предстоятел на БПЦО в Хамбург, свещ. Васил Бечевски – предстоятел на БПЦО в Манхайм, дякон Пламен Николов от Софийска епархия и дякон Мартин Кременлиев от Неврокопска епархия.

Преди началото на литургията митрополит Антоний пострига за свещоносец и четец благоговейния мъж Георг Живков от църковната община във Франкфурт.

По традиция след сугубата ектения бе отправена заупокойна молитва за духовниците служили в БПЦО Буганеца, но и за всички упокоили се нейни членове. По време на литургията митрополит Антоний ръкоположи за дякон Явор Шурм от Хамбург, който от години се готви за пастирско служение. На новия духовник

бе дадено името Яков, а негов покровител ще бъде наскоро прославеният сред сонма на светиите игумен на манастира „Преподобни Давид“ на остров Евбея, Гърция, и старец архимандрит Яков (Цаликис).

След светата литургия митрополит Антоний произнесе проповед, в която накратко разтълкува неделното евангелско четиво за митаря и фарисея. Той обърна внимание, че всеки един православен християнин трябва да се обръща към Бога с чиста и искрена молитва, от дълбините на душата, а не, подобно на фарисеите да върши религиозните си задължения само за да получи похвала от другите. Архиереят накратко припомни и подвига на мъченик Трифон, а накрая изказа благодарност на събратята си архиереи, че са приели братолюбивата покана и са се отзовали, та заедно да влязат в радостта на празнуващата църковна община. Той изказа благодарност и към архимандрит Атанасий за положените трудове за благоукрояването на храма и сплотяването на общността.

В слово-отговор архимандрит Атанасий благодари на митрополит Антоний за пастирските грижи, а също така и на гостите, че са се отзовали на поканата. Архимандритът се обърна и към митрополит Серафим, като му изказа и подкрепата на членовете на будапещенската църковна община в делото му за канонизация на Неврокопски митрополит Борис, който е бил основателят на тяхната църковна община. Митрополит Серафим също благодари за оказаната чест и изрази мнение, че най-вероятно в скоро време канонизацията на дядо Борис ще бъде факт.

След литургията последва традиционният за този ден водосвет, извърши се и литийно шествие. В двора на храма бяха зарязани лозите и благословена празнична трапеза.

На богослужението присъстваха и се помолиха г-жа Уляна Богданска – извънреден и пълномощен посланик на Р България в Унгария, г-н Димитър Танев – председател на дружеството на българите в Унгария, г-н Симеон Варга – представител на българското малцинство в Унгария пред унгарския парламент, г-н Пламен Пейков – директор на Българския културен институт в Буганеца, и много наши сънародници и гости.

Светата литургия на следващия ден, когато Църквата празнува паметта на св. свщмчк Харалампий, бе отслужена от архимандрит Атанасий и дякон Яков Шурм. След това архиереите, придружени от архимандрит Атанасий, г-н Симеон Варга и д-р Данчо Мусев – председател на българското републиканско самоуправление в Унгария, посетиха унгарския парламент. Там на работен обяд те се срещнаха с г-н Миколаш Шолтес, държавен секретар по религиозните и малцинствени въпроси, и обсъдиха възможността за реализиране на проект между БПЦО Буганеца и унгарската държава. Благодарение усилията на председателите на дружеството на българите в Унгария, на българското самоуправление и малцинствения застъпник в унгарския парламент, в последните години с финансова помощ от унгарската държава са извършени доста ремонтни дейности по благоустрояването на храма.

Вечерта архиереите и гостите посетиха гр. Сентендре, който е епархийски център на сръбската православна епархия за Унгария. Те радушно бяха приети от Будимския епископ Лукиян. Гостите посетиха катедралния храм „Успение Богородично“ и музея на епархията. На срещата в братска обстановка бяха обсъдени съвременни проблеми, касаещи православията в Европа.

Архим. Атанасий (Султанов)
Снимки: БПЦО – Буганеца

Паметта на св. Георги Софийски Нови бе отбелязана тържествено в Драгалевския манастир

На 11 февруари Православната църква чества паметта на българския мъченик св. Георги Софийски Нови, пострадад за Христовата вяра през 1515 г. – точно преди 505 години.

С благословието на Негово Светейшество патриарх Неофит, в чест на празника бе отслужена архиерейска света Литургия в Драгалевския манастир „Успение Богородич-

Неофит, като благодари за грижата и топлото посрещане.

Майка Серафима също изрази своята радост от голямата духовна благодат на извършеното архиерейско богослужение, а посетителите на манастира получиха благословение от честните мощи на св. Георги Софийски Нови, отворени за поклонение в деня на неговото честване.

но“, където се съхранява част от мощите на родния светец.

Богослужението бе възглавено от Негово Преосвещенство Белградски епископ Поликарп – викарий на Софийския митрополит, в съслужение с архимандрит Алексей – ефимерий на Драгалевския манастир, иконом Серафим Янев – и. д. игумен на Кремиковския манастир „Св. Георги“, свещеник Георги Читалов и дякон Спас Рангелов.

Молитвено участие в светата Литургия взе и игуменката на манастира монахиня Серафима, както и монахиня Йоанна от сестринството, а църковните песнопения изпълниха столични свещеници, дякони и певци под ръководството на дякон Петър Славов.

В своето слово епископ Поликарп припомни живота и мъченичеството на софийския светец, който с примера си ни подканя „да обкичим и оградим живота си с добродетелност, смирение, духовно постоянство, да изградим себе си в мъжество“. Викарият на Софийския митрополит отправи благопожелания за празника към духовенството, игуменката, сестринството, певците и изпълнението на храма от името на Негово Светейшество патриарх

Св. Георги Софийски Нови е родом от Кратово (дн. С. Македония), син на благочестивите български Димитър и Сара. Изучил златарския занаят, св. Георги заминава за София, поради опасността от еничарски войски в малкия град.

Там при св. Георги е изпратен турски книжник привидно по работа, а всъщност да го изкушава и убеждава в мохамеданството. Турчинът обаче бива засрамен от отговорите и изобличенията на 18-годишния младеж, заради което го обявява пред османските власти за „опасен“.

След като на два пъти е привикван в съда, където смело отстоява християнската вероизповед, св. Георги е затворен, измъчван и изгорен жив от разярените мохамедани.

Опитите да унищожат тялото на мъченика остават неуспешни и той е погребан в храм „Св. Марина“ (дн. в двора на Софийската митрополия). Скоро след това светецът бива прославен сред българите и руси. Днес частици от неговите св. мощи се съхраняват в Драгалевския манастир „Св. Богородица“, както и в Рилския манастир.

Софийска митрополия

ИСТОРИЯ

Ценен исторически документ в ЦИАИ

От стр. 1

Гореспоменатият (Мелетий) е митрополит на София и подведомствените ѝ райони. На територията на митрополита (всички) малки и големи, епископи, свещеници, калуѓери и илумени, подведомствени на Българската църква да го припоизнават за свой митрополит и да се обръщат към него по всички въпроси, свързани с религиозните обреди (богослужения), без да показват каквото и да било непокорство и отклоняване от правилните му думи.

Уволненията и назначенията на епископите в епархията му зависят от него и никои друг да не му се вмесва.

Никои няма право без свещена заповед, под предлог за инспектиране на църквите и манастирите, да се захваща с действията и да налага глоби, нито пък да ги отнема от ръцете на стопаните им.

Никои да не предприема намеса и посегателство при ремонтите на църквите и манастирите им, в разрез с едновременните им положения и в противовес с височайшето ми разрешение.

При положение, че никои от българската народност пожелае да встъпи в брак или да се разведе, извън митрополита и неговите наместници, никои не може да се намесва и пречи.

Споменатият митрополит налага на казаната на свещениците и пълномощниците си, които без негово съгласие са извършили бракове, несъобразени с канона.

Всички граждански дела, каквито и да са те, свързани с митрополита, неговите наместници, доверените му лица и епископите му да се препращат за разглеждане в съдилището.

Никои няма право чрез застъпничество и проща да насилва и оскърбява митрополита, като му казва: „направи този калуѓер епископ“ или „уволни този свещеник и предостаи църквата му на онзи поп“.

Митрополитът има право да забрани на онези отшелници калуѓери и свещеници, които без разрешение обикалят от място на място в епархията му и причиняват безреגיע, да ги изпровожда обрватно в манастирите, в които са пребивавали по-рано, както и да им налага наказания в съответствие с църковните разпоредби.

Каѓиите, наубите и другите длъжностни лица да не възпрепятстват свещениците и калуѓерите, които при посредничеството на митрополита отиват по домовете на пасомите от българската общност, за да извършват религиозни ритуали.

Митничарите, техните служители и които и да било друг да не посягат към добива от лозята на митрополита определен за лична консумация, както и на ширата, маслото, меда, зърнените храни и

на вещите, дарявани от българите.

Никои откън да не се вмесва в (дела, свързани с) лозята, градините и чифтлициите, които са притежание на митрополита; на църквите и манастирите, както и на стопанисваните открай време дарени ниви, ливаѓи, воденици, аязма, манастири и тям подобни, както и на заветащите вещи и добитък; на църквите, къщите, дюкянците и на дружи имоти на народа.

Ако никои калуѓер или мирянин от българската общност приживе дари нещо или една трета от имота си на Екзарха, на митрополита, на споменатите, на епископите или за бедняци от църкви, на училища или болници (лазарети), след смъртта му дарението остава в сила и завещаното при свидетелстването на българите се взема от наследниците посредством шерията, както и така наречените такси парсије и порте.

Каѓиите и наубите да не се бъркат, когато пълномощниците на митрополита миролюбиво решават противоречията между двамата християни, ако те пожелаат това; при пренията, свързани с брак или развод; в случаите, когато става нужда за подвеждане под клетва в църквата в съгласие с религиозните правила, както и при отлъчване от Църквата.

Понеже християнските ми султански поданици, съгласно църковните им предписания, имат право само три пъти да сключват брак и тъй като е в разрез с вярата им да правят това повече от три пъти и да се развеждат, както и да вземат една или друга жена, то на подобни (лица) да не се позволява (да го правят) и да се наказват и упрекват.

Фискът, чиновниците в съдилищата извършващи процедури по наследствени дела и епитропите да не се намесват, когато митрополитът или определените от него наместници сложат ръка (вземат парите, нещата) на имуществото, конете, недвижимата собственост на епископите, духовниците и калуѓерките,

които умират без наследници, в това число и на всичко тяхно, свързано с църквите им. Тогава, когато имат правоприменници да не се посяга било то на средствата, било на вещите им.

Никои да не се намесва, когато митрополитът лично изпраца писмено афоресмо, за да вразуми и превъзпита никои от християните.

Когато стане нужда да се задържи никои от епископите, свещениците, духовниците и калуѓерките, митрополитът да го направи.

Да не се противостои на митрополита в случаите, когато реши да провери сметките на пълномощниците на църквите и манастирите, когато злоупотребяват с получените доходи, както и в случаите, когато ги уволнява и назначава.

Никои да не оскърбява митрополита с предложение да води гости в дома, в който живее.

Никои да не го възпрепятства, когато държи в ръце жезъла си.

Никои няма право насилствено да прави някого мюсюлманин, а за онези, които в действителност искат да приемат исляма, служителите на моята височайша държава следва да внимават да извършват потребното съгласно установените норми и предписания.

Написан (берата) на четвъртия ден от свещения месец мухаррем 1290 (4. 03. 1873) г. (по хиджра). В резиденцията – добре защитения от Бога Костантинийе.

Допълнителни вписвания на гърба на документа:

- (1) „Берат за българския митрополит в София“.
- (2) „Колациониран е“.
- (3) „Вписан е в специалния канцеларски регистър“.

Превод: проф. Стефан АНДРЕЕВ, известен османист, бивш ръководител на Ориенталския отдел при Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“.

Бел рег.: Повече за документа четете на стр. 6.

ХРОНИКА

От България

Помен за блаженопочиналия Варненски и Преславски митрополит Симеон

През тази година се навършват 180 години от рождението на Варненския и Преславски митрополит Симеон. В тази връзка на **9 февруари** (Неделя на Митаря и Фарисея) Негово Високопреосвещенство Варненски и Великопреславски митрополит Йоан отслужи света Литургия за упокоение душата на блаженопочиналия митрополит Симеон. С архиерея съслужиха ставрофорен иконом Димитър Стоев, ставрофорен иконом Дончо Александров, иконом Васил Шеган, протоирей Георги Великов, протоирей Ивалин Славов и дякон Любомир Георгиев.

„Неделята на Митаря и Фарисея поставя началото на подготвителния период преди Великия пост. Светата Църква ни разкрива два образа – на фарисея, който в своето възгордяване осъжда другите човече, и на митаря, който, осъзнавайки своята греховност, се смирява и покаява. Скромната молитва на митаря свидетелства, че той е готов да приеме Бога в сърцето си. Пренасяйки тези примери в днешно време и отнасяйки ги към себе си, ще ви-

новането през 1900 г. на официоза на Българската православна църква – „Църковен вестник“, и цялата негова разнородна просветна и архиереистичка дейност го прави един човек с вселенски кръгзор и една универсална личност. Бог да го прости. Вечна и блажена да бъде паметта му!“

След св. Литургия беше положен венец пред паметника на митрополит Симеон в Морската градина.

Целта, която си постави Варненската и Великопреславската света митрополия, е да не се забравя духовния образ на блаженопочиналия Варненски и Преславски митрополит Симеон. Съществуването отбелязване на неговата годишнина ще бъде в края на годината, когато ще се проведе научна конференция, която ще съчетае образите на двамата митрополити и техните годишнини – 180 години от рождението на Варненския и Преславски митрополит Симеон и 120 години от рождението на Варненския и Преславски митрополит Йосиф.

Варненска и Великопреславска митрополия

Бележки

Туѓа – стилизиран султански подпис, монограм. Поставял се върху документите, издавани от името на султана.

Берат – султанска дарствена грамота. В османската канцелария са известни няколко разновидности на този тип документ, в зависимост от различните поводи на издаване – назначения, уволнения или пенсиониране на държавни чиновници, даване на поземлени владения, възлагане събирането на данъци и прочие.

Каѓия (тур. кадь) – Съдия в шериятски съд и орган на властта в административно-териториалната единица каза (околия). Каѓиите разполагали с широка власт и правомощия в областта на шериятското правораздаване, разпределянето и събирането на данъците, контролиране на местния пазар и прочие. Получавали също така разпоредженията на централната власт и следили за тяхното изпълнение.

Науб – заместник кадия в даден град или област. В по-малката административно-териториална единица нахията (сборна селска община), изпълнявали кадийски функции.

Чифлик (бълг. чифлик) – вид поземлено владение, което не било свързано с военни задължения; лично сто-

панство на райетския селянин в границите на дадено поземлено владение, получавано с тапия (крепостен акт), което можело да се унаследява, но не и да се продава.

Шерият – буквално „задължително предписание“, „закон“. Комплекс от предписания, съдържащи се в Корана и сборниците с предписания (хадиси), който определя убежденията, нравствените ценности и религиозната съвест на мюсюлманите. Той е източник на конкретните правни правила и норми (фъх), които регулират икономическия, политически и културен живот на мюсюлманската общност.

Парсије и порте – такса, която християните плащали на даден митрополит като техен представител и религиозен глава.

Фиск – държавно съкровище.

Афоресмо – писмо за отлъчване от Църквата.

Хиджра – начална дата в мюсюлманското летоброене. За първи ден в ислямския календар се приема 16 юли 622 г., денят в който Мухамед (Мохамед) се преселва от Мека в Медина.

Константинийе – днес град Истанбул (Цариград).

Колациониран – сверен с оригинала.

ИСТОРИЯ

За новооткрития Берат

В края на миналата година в Църковноисторическия и архивен институт при Българската патриаршия (ЦИАИ) бе открит неизвестен досега документ, принадлежал на първия екзархийски Софийски митрополит Мелетий.

Ценният документ е намерен от доц. д-р Христо Темелски, който е директор на ЦИАИ и се занимава с църковна история още от 1975 г., а вече 35 години „работи на Божия виноград“, както се изразява самият той.

Църковната история за него не е само професионално занимание, но и хоби. Написал е около 40 книги, на които е автор и съставител, над 600 студии и статии, научни и научно-популярни, автор е на около 40 сценария на документални филми, осъществени от различни телевизии. Взел е участие в над сто научни конференции и симпозиуми. Защитил е докторска дисертация и е хабилитиран (има научното звание „доцент“). Седем години е чел лекции в Православния богословски факултет на Великотърновския университет и две години във филиала на Пловдивския университет в Кърджали.

Първата му научна публикация е от 1975 г. и е свързана с Търновския патриарх Йоаким I. Писал е за манастирите по времето на св. цар Борис Покръстител, за Църквата и някои манастири през Средновековието, но най-вече – по въпросите на Българската екзархия и три десетилетия работи върху нейната проблематика.

„Моят любим исторически герой е екзарх Йосиф I, на когото открих скрития на времето от наши църковни дейци дневник, разчетох го и го издадох. Това е един печатен том от 917 стр. Той е много интересен, защото не е личен дневник, а служебен. За същия екзарх издадох и друг том, в кой-

то събрах 110 спомена за екзарха от негови съвременници – духовници, политици и обществени дейци.

Аз съм ученик и възпитаник на акад. Васил Гюзелев. Той е истински мой духовен баща и от него знам, че най-ценното нещо в научната работа е публикуването на документи. Личните авторски позиции, тълкуванията на фактите и научните приноси винаги са точни и прецизни и подлежат на промяна. Документите са много важни, защото от тях се извлича ценна информация, необходима за изясняване на дадено историческо събитие. Те се използват от различни изследователи и специалисти в тяхната научно-изследователска дейност.

Затова обръщам голямо внимание в издирването, обработката и издването на документи. Много по-ценно е да издадеш един том с новооткрити документи, отколкото да публикуваш няколко научни монографии“, споделя той и разказва: „В последно време ми попадна един интересен документ, който открих в нашия архив през късната есен на миналата година. Търсех някои документи за Неврокопска епархия, понеже бях виждал преди години берата на първия екзархийски Неврокопски митрополит Иларион.

Както е известно, на всеки новоизбран екзархийски митрополит Българската екзархия издействала от османската власт (Високата порта) такъв официален документ (берат). След като го получава, той пристига в митрополитското си седалище и го представя на местната османска власт. И тогава получава правото да бъде законен духовен пастир на християните в подчинената му епархия.

Може да се каже, че съдържащото на тези берати е почти едно и също, но има известни разлики. В някои се споменават от-

личителните качества на архиепископа, в други се подчертават неговите достойнства. Задължително са указани границата на епархията, правомощията на архиепископа, какви привилегии има и кои трябва да му се подчиняват, и много други, увлекателно разказва доц. Темелски.

Докато издирвал документи за митрополит Иларион Неврокопски, той се натъкнал на друг документ под инвентарен № 9099. Той бил заведен през 1921 г. в инвентарната книга на новосъздадения Църковен музей, а преди това бил в Св. Синод, където се пазела част от екзархийската архива. В инвентарната книга този документ е записан така: „Турски ферман, неразчетен. Из екзархийската архива. Да се разчете.“

Това силно заинтригувало доц. Темелски, който помолил своя приятел проф. Стефан Андреев, доайен на османистите у нас, да преведе документа и му заплатил със свои средства. Станало ясно, че това не е ферман, както предполагал, а бератът на първия Софийски екзархийски митрополит Мелетий.

След пълния и точен превод на проф. Андреев се разбрало, че въпросният берат е издаден на 4 март 1873 г. и това се оказало доста интригуващо.

Църковната история знаеше, че митрополит Мелетий бил хиротонисан на 15 октомври 1872 г. и „доста“ се забавил в Цариград. Документът му бил връчен на 23 февруари 1873 г. и чак тогава тръгнал за епархията си. От самия преведен берат се разбира, че е бил издаден на 4 март 1873 г. и митрополитът тръгнал за София на 12 март, а пристигнал там на 29 март 1873 г. Причината за късното издаване на берата се оказала политическата обстановка – съдебният процес в София срещу Апостола на свободата Васил Левски и неговото обесване на 6 февруари (ст. стил) 1873 г. Затова и висшият духовник пристигнал толкова късно в седалището на епархията си.

В берата подробно са описани правата и задълженията на митрополит Мелетий, а така също и границите на Софийска епархия. По това време (1873 г.) Софийска епархия е обхващала три кази: Софийска, Брезнишка и Бер-

ковска. Интересното в този документ са и разпоредбите, които са дадени:

„Никой да не се намесва, когато митрополитът лично изпраца писменото афоресмо, за да възрадува и превъзпита някои от християните.

Когато стане нужда да се задържи някой от епископите, свещениците, духовниците и калугерите, митрополитът да го направи.

Да не се противостои на митрополита в случаите, когато реши да провери сметките на пълномощниците на църквите и манастирите, когато злоупотребяват с получените доходи, както и в случаите, когато ги уволнява и назначава.

Никой да не го възпрепятства, когато държи в ръце жезъла си.

Никой отъвн да не се вмесва в (делата, свързани с) лозята, градините и чифлиците, които са притежание на митрополита; на църквите и манастирите, както и на стопанисваните открий време дарени ниви, ливади, воденици, аязма, манастири и тям подобни, както и на завещаните вещи и добитък; на църквите, къщите, дюкяните и на други имоти на народа...“ и т. н.

За своето откритие доц. д-р Христо Темелски разказва, че изводите, които могат да се направят, са, че османската власт въобще не се е месила пряко в делата на Църквата, а митрополитът имал правата да се разпорежда с християнското население, както повеляват църковните канони. Това е твърде интересно, защото османската империя по този начин давала не само на Мелетий, но и на всички екзархийски митрополити такива берати, чрез които те изпълнявали своите задължения, без да бъдат възпрепятствани и ограничавани от местната турска власт.

„Подготвил съм берата за публикуване в кратки бележки и разяснения на стари гуми и изрази, които са използвани в документта – разказва църковният изследовател. – Самият документ е с размери 82 x 56,5 см и в средата му най-отгоре има т. нар. императорска тугра – това е стилизиран султански подпис или монограм. Той се поставя върху документите, които са издадени лично от султанската канцелария. Съдържа 16 реда

текст, като редовете са написани през ред с червено и черно мастило. Това изписване с два вида мастило според османските говори, че документът е от особена важност. В намерения османски документ се казва, че „за митрополит е предгочетен приносителят на настоящия мой султански берат, калугерът Мелетий, отличаващ се с достойно поведение“.

„Бератът на митрополит Мелетий до този момент не беше известен и се радвам, че все пак след 100 години той ще стане достояние на българската общественост“, с голямо изследователско задоволство казва г-н Темелски и смята да публикува съдържанието му в „Известия на държавните архиви“,

където се публикуват документи от такъв сериозен характер. Също там ще публикува и друг новооткрит много интересен документ, който е „Синодално послание по избора на митрополит Мелетий за Софийската катедра“ от 24 октомври 1872 г.

Отбелязвайки неговите многобройни изследователски трудове и открития за историята и живота на Българската православна църква, го попитах какво си пожелава за следващите години. Въпреки дългогодишния му изследователски път, той си пожела да има повече почивни дни (!)..., за да може да работи и пише в спокойствие вкъщи, където има натрупан личен архив и богата библиотека с над 3 000 заглавия.

Весела ИГНАТОВА

Бди, моя душо, и бди мъжествена, както великия между патриарсите някога, за да спечелиш и ти съзертателен живот; да станеш ум, що вижда Бога, и през мрака да проникнеш във видение и да се обогатиш!

Ти, душо, подражаваш, обаче, на омразния Исав; ти продаде на твоя притеснител, дявола, първенството си – първичната си красота – и се лиши от бащина благословия и двама си паднала, горката – и с дело, и с ум! Но сега покай се!

Ти си чувала, душо моя, как Иов многострадалният бил оправдан, но не си подражавала на неговото мъжество, нито пък си проявила твърда воля във всичко, което си узнала и което си изпитала, а си се показала неустойчива.

Из „Великия покаян канон“

Във връзка с настъпващия великопостен период Синодално издателство разпространява „Велик покаян канон“ на свети Андрей Критски.

Канонът може да бъде закупен директно от Синодално издателство, както и от църковните книжарници в страната. Цена: 4 лв.

ПОРЪЧКА МОЖЕ ДА НАПРАВИТЕ:

* На следните телефони в работни дни чрез заявка към касиер-домакина Танка Христова: 02/980 30 16; 02/987 56 11 / в. 128;

* На e-mail на Синодално издателство: sinizat@ gmail.com;

* В офиса на Синодално издателство на БПЦ-БП: София, ул. „Оборище“ №4;

* Чрез Еконт с наложен платеж;

* Чрез FACEBOOK страницата ни www.facebook.com/Synodalpress/.

ДОСТОЙНИ АРХИЕРЕИ НА БПЦ

Спомен за Софийския митрополит Мелетий

В края на 2019 г. в Църковноисторическия и архивен институт при Българската патриаршия (ЦИАИ) бе открит неизвестен досега документ, принадлежащ на първия екзархийски Софийски митрополит Мелетий, който разкрива интересни подробности от живота и делото на митрополита.

В деня на неговия небесен покровител, св. Мелетий, архиеп. Антиохийски (12 февруари), припомяне динамичния живот на приснопамятния Софийски митрополит, който наред с ревностно пастирско, духовно служение се отличава и с активна обществена и гражданска позиция.

Митрополит Мелетий Софийски е роден в Струмица през 1832 година. Израснал е в обществено бундо семейство – брат му е сред водачите на българската общност в града. На 15-годишна възраст баща му го изпраща в Зографския манастир при неговия вуйчо – видния книжовник йеромонах Антим (Ризов).

В светлата обител Мелетий е постриган за монах. Следват дълги години на пшестствие, обучение и народоползна дейност в неговия живот. Бъдещият митрополит учи в Богословския факултет на Атинския университет, посещава лекции във Виена, Берлин, Кишинев. Продължава образованието си в Санктпетербургската духовна академия, където е ръкоположен за йеродякон в Киприяновския манастир.

През периода 1869 – 1871 година е учител и проповедник в Сливен и Ямбол. В началото на 1872 г. замества за столицата Цариград, където е назначен за секретар на Привременния екзархийски смесен съвет към Българската Екзархия.

В София

На 20 август 1872 г. епархийският изборителен събор (без представители на Берковска каза) предпочитва Мелетий за Софийски митрополит пред архимандритите Натанаш и Дамаскин. Светият Синод на Екзархията единодушно одобрява софийския избор на 11 септември 1872 г.,

а окончателното решение е обявено на 5 октомври 1872 г. На 15 октомври 1872 г. в катедралата „Свети Стефан“, екзарх Антим I Български в съслужение с четирима нови екзархийски митрополити го ръкополага за **първ екзархийски Софийски митрополит**.

През пролетта на 1873 г. митрополит Мелетий е посрещан от гражданите в София и започва служението си в епархията. На 1 април 1873 г. отслужва първата си св. Литургия в София.

Началото е трудно – той влиза в контакт с местните водачи на революционното движение и това го въвлеча в конфликт с османските власти. На 25 май 1876 г., след потушаването на Априлското въстание, е задържан неофициално в конака на берковския каймакамин, докато се получи заповед от Високата порта за арестуването му поради това, че е духовен глава и угостено с чин и ордени.

Софийският митрополит отказва да отговаря на зададените му въпроси. В началото на юли е отведен във Видин, където се провежда следствието, а после в Русе е изпратен пред извънреден съд. Междувременно Мелетий информира Григорий Доростолски за причините, поради които е арестуван. След застъпничеството на митрополит Григорий, Мелетий е освободен и му е позволено да се завърне в епархията си.

В София обаче митрополит Мелетий продължава да изпраща до Екзархията в Цариград и до софийските консули сведения за насилията на местните османски власти и това води до крайно влошаване на отношенията му със софийския мюесариф Махзар паша.

В крайна сметка Екзархията е принудена временно да го отстрани от катедрата и го повиква в Цариград за неопределено време.

И тук дейният духовник не се задържа дълго – при новината за напредването на руските войски в българските земи той напуска Цариград и съдейства на временно руско управление, като отново поема митрополитската катедра в София. Участва дейно в приемането на

македонските бежанци и в организирането на Кресненско-Разложкото въстание (1878/1879 г.). Избран е за председател на софийския комитет „Единство“.

В годините след създаването на Княжество България митрополит Мелетий се включва активно в политическия живот на младата българска държава.

Той е един от учредителите, участва в изготвянето и приемането на Търновската конституция (1879 г.). Това не го спира през 1881 година да подкрепи суспендирането на Конституцията и установения от княз Александър режим на пълномощията, за което понася много критики от либералите.

Недоволството срещу него е толкова силно, че въпреки съпротивата на министър-председателя, през 1883 г. е отстранен от длъжност и е решено да бъде интерниран в Рилския манастир. Огорчен и болен, в последните години от своя живот се заселва в Кюстендил, където притежава чифлик.

Тежко болен, през 1891 г. митрополит Мелетий замества на лечение в Каиро и повече не се и връща в България. На 6 май 1891 г. в Египет той приключва земния си път и е погребан в манастира „Св. Георги“.

Въпреки сложните отношения със Светия Синод и с Екзарха, митрополит Мелетий гарява всичките си средства на Българската църква. Струмчанинът желеа за част от годишните лхви да се дава по една стипендия на българин от родния му град. Изискването към стипендианта е след като завърши образованието си да стане свещеник в града или на друго място в Македония.

Друга част от приходите са предначинени за издаване на литература с „героизоведно и нравствено съдържание“. В годините до 1946 г. съставеният дарителски фонд помага на десетки българи да получат своето образование.

Митрополит Мелетий е един от основателите на Народната библиотека в София, на която подарява ценна сбирка от ръкописи и старопечатни книги. Дописен и редовен член е на БКД (сн. БАН). Той става и първият председател на Софийското областно дружество на новооснования Български червен кръст.

В. ИГНАТОВА

Национална конференция „Хуманизъм и вяра“

От стр. 1

В края на конференцията еп. Поликарп благодари на всички участници от името на Негово Светейшество патриарх Неофит за трудовете, уменията и таланта, с които подкрепят духовното възрастване на идните поколения като добродетелни – изпълнени с вяра, надежда и любов. „Една нация, която няма вяра и която не се възпитава в християнските добродетели, няма и бъдеще, няма успех“ – припомни викарият епископ.

Журило награди с грамоти всички участвали учебни заведения.

Учебните заведения, поставени на първо място във всяка от категориите, със своята презентация ще представят София-област на регионалната комисия в гр. Монтана на 26 март тази година.

СТАРА ЗАГОРА

Областният кръг на форума „Хуманизъм и вяра“ в Стара Загора се проведе на 12 февруари. Организатори бяха Регионалното управление на образованието и Старозагорска митрополия, а домакин на срещата беше Основно училище „Кирил Христов“ в града.

Добрите практики на учителите по Религия бяха оценени от жури в състав: председател Милена Йолдова, началник-отдел „Организационно-методическа дейност и контрол“ в РУО – Стара Загора, и членове: Мария Цоловска – старши експерт по обществени науки, гражданско образование и религия в РУО, и представителите на епархията – инк. Йордан Карагеоргиев, завеждащ Културно-просветния отдел при Старозагорска митрополия, о. Цветан Иванов, свещеник в катедрален храм „Св. Николай“, и о. Иван Генов от храм „Света Троица“ в Ст. Загора.

Събитието започна с водосвет, отслужен от свещениците. Отец Йордан предаде на присъстващите благословението на митрополит Киприан за проявеното усърдие и желанието учителите по православно християнство да вървят все по-уверено напред.

Областната конфе-

ренция откри Татьяна Димитрова, началник на РУО – Стара Загора. „Това, което правите вие, учителите, родителите, директорите на образователните институти и обществениците, с подкрепата на нас и с огромната подкрепа на Църквата, и лично на нашия митрополит Киприан, е много важно и трябва да продължим да работим в тази посока“, каза тя.

Журило единодушно определи за участие в регионалния кръг „Хуманизъм и вяра“ преподавателите: ИлIANA Димова от ДГ „Кипарис“, Мария Колева от ОУ „Кирил Христов“ и Живко Желев от 12 ОУ „Стефан Караджа“.

СЛИВЕН

В Сливен домакин на областния кръг на конференцията „Хуманизъм и вяра“ беше РУО и началникът му г-жа Милена Чолакова. В представянето на добрите практики по Религия (християн-

во-православие) се включиха ръководителите на всички групи в Сливенска област. На срещата присъстваха Сливенският митрополит Йоанкиев и инж. Иван Господинов, председател на Общинския координационен съвет на Синдиката на българските учители – Сливен.

В журито бяха включени: ставроф. ик. Силвестър Янакиев, Йорданка Стоилова, старши експерт за обучението в начален етап, и Кристиана Станкова, старши експерт по обществени науки, гражданско образование и религия в РУО – Сливен.

СМОЛЯН

В Смолян по време на областен кръг от Националната конференция на тема „Хуманизъм и вяра“ бяха представени добри педагогически практики в областта на духовността и нравственото възпитание на децата и учениците.

Бяха представени четири презентации с добри практики в четирите възрастови групи: детска градина, начален етап, прогимназиален и гимназиален етап. Събитието започна с открит урок в първи клас на тема прошка и под формата на приказки, беседи и игри децата споделиха наученото за добродетелите и положителните качества на човека, за вълшебните думи „извинявай“, „прости ми“ и „благодаря“.

Откритият урок представи знанията за поста, пречистването чрез храната, както и по-висшата степен – чрез прошката. Идеята е в ранната училищна възраст да се изгради осъзнаване на грешката и последвалата прошка в ежедневието, което да положи основата за изграждане на морални добродетели в следващите етапи на възпитание и обучение на децата.

ЦВ

БЪЛГАРСКИ ПРАВОСЛАВНИ ХРАМОВЕ

Храм „Св. вчк Димитрий Солунски Чудотворец“, град Айтос

Исторически преглед

В град Айтос православен храм е имало още преди Освобождението на България. Патриотично настроени местни граждани, предимно занаятчии, са инициатори за неговото построяване. Идеята им дал хаджи Петър Кюсето от Котел, който имал стада овце в Айтоското поле и често ги посещавал. Той вложил и значителна сума пари за построяването на църквата и на училището до нея. Мястото за църква и училище е отстъпено от Дяко Димов, баща на първия екзархийски свещеник в Айтос Апостол Дяков.

В „Опис на недвижими имоти и принадлежности“, запазен в Държавен архив – Бургас, е записано следното: Недвижими имоти – 1. Една църква, изградена през 1844 г. с пространство 253 кв. м и дворно място 1789 кв. м, 1 камбанария, 4 стаи в църковния двор, 2 дюкяна, 1 къща, 1 кория с пасбище от 4079 уврата в местността *Кара пелит корусу*, ниви в местностите *Пирненски бащи*, *Мангалаята*, *Кумлука*, *Ченге чаля*, *Баир баглар*, 881 уврата кория и 2198 уврата мера (пасбище).

По сведения на Янка Табакова, дългогодишна учителка в гр. Бургас, внучка на Апостол Дяков е чувала съпругата на отец Апостол Дяков презвитера Яна да казва пред събралите се жени след църковна служба: „Аз съм виждала Васил Левски. Той ношува у нас и на другия ден, беше празник, пъ в църквата. Беше рус, висок, строен“.

Във връзка с това събитие на сградата на цър-

квата е поставена паметна плоча.

В старата църква преди Освобождението е служил **отец Димитър Станчев** от гр. Калофер. След Априлското въстание в края на 1876 г. той е убит от черкези на моста „Таш кюпрю“ между Пирне и Айтос. В молба до Народното събрание Нейка Икономова иска да ѝ се отпусне пенсия „като съпруга на иконом Димитър Станчев – агитатор на въстанието в Айтоско“.

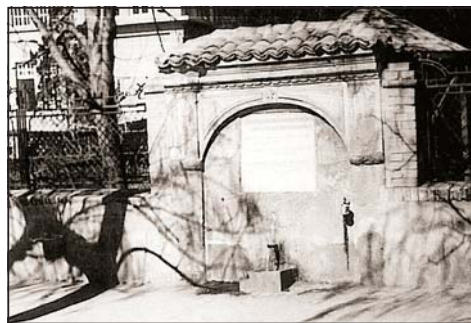
След отец Димитър Станчев в църквата служи **отец Апостол Дяков**, чийто гроб се намира в двора на църквата, ограден с метална ограда. След тяхното служение през айтоския църковен храм преминават десетки верни служители на Българската православна църква.

Свещеником Константин Христов е роден в с. Енина (Казанлъшко) на 24 март 1862 г. Син е на бедни родители, които не могли да го издържат изцяло и в свободното си време слугувал, за да си достави необходимите училищни потреби. Неговият дядо оценил ревността му и спомогнал за издържката да завърши IV отделение. След това митрополит Иларион Макариополски го постригал за четец и певец и го произвел в протодяконски чин. През 1880 г. издържал изпит и получил свидетелство за учителска способност от Дирекцията на Народното просвещение. През 1881 г. учителства в гр. Айтос. На 25 март 1887 г. бил ръкоположен за свещеник в Айтос, по-късно е назначен за архиерейски наместник. През 1897 г. е произ-

веден от Светия Синод за протоиерей с офикия и назначен като архиерейски наместник в Бургас. От архивните единици се свидетелства за усърдното му и достойно служение – обединител на разнородното население и ден участник за доизграждането на катедралния храм „Св. Кирил и Методий“ в Бургас. Развил книжовна дейност, като оставил поучителни слова и написал много статии в религиозни списания. Подарил 98 тома книги от личната си библиотека на храма.

Отец Иван Коларов е роден през 1856 г. в Айтос. През годините 1872-1876 бил учител в града, а през 1878-1984 в Бургас. От 1892 г. е църковен певец и свещеник в Бургас, където умира през 1924 г.

Отец Драган п. Райков е роден през 1872 г. в Котел. Завършил Самоковското богословско училище и бил енорийски свещеник в Айтос през годините 1904-1909.

Старата църковна чешма

Паметна снимка от урок по вероучение

Протоиерей Димитър п. Петров е роден през 1880 г. в Елховско. Бил е енорийски свещеник в Айтос през годините 1907-1925. Умира през 1925 г.

Отец Атанас Андонов е роден през 1868 г. Бил учител във Вресо̀во, Айтос, Сунгурларе, Аспарухово. От 1898 г. е свещеник в Равнец, Черноград, Пещерско, Айтос.

Протоиерей Алексей Теодоров Макарин е роден през 1873 г. в гр. Вологда, Русия. През периода 1920-1924 е учител в Пловдивската духовна семинария. От 1925 г. до 1951 г. е енорийски свещеник и архиерейски наместник в Айтос. Многократно е награждаван за безукорна служба в името на Бога. Почива през 1953 г.

Отец Иван п. Димитров Вълчев е роден през 1886 г. в Бунар-Хисар, Източна Тракия. Следва в Цариградската духовна семинария. През 1913 г. се установява в гр. Айтос на ул. „Бунар-Хисар“. Притежавал приятен тембър на

гласа, владее отлично източното и западното църковно пеене и бил назначен за църковен певец и деловодител. Служил в църквата до 1951 г., когато се пенсионира. Умира в Айтос на 6.VI.1953 г.

Протоиерей Петър Д. Киприлов е роден през 1851 г. в с. Пирок, Лозенградско. Учил в Лозенград и Малко Търново. Бил учител в Лозенградско и в с. Сърмашик, Малкотърновско. Спъроводял Васил Левски при обиколката му в Лозенградско. За участие в подготовката на Преображенското въстание през 1903 г. е осъден на 101 г. затвор и жестоко измъчван, по-късно достига амнистия. През 1913 г. се установява в Айтос. Бил енорийски свещеник в Средец, Вресо̀во, Черноград. От 1929 г. е протоиерей. Награждаван е с орден от цар Борис III. Бил е почетен председател на тракийското дружество в Айтос.

Свещеник Климент п. Танев Желязков е роден в Айтос. Завършва Софийската духовна семинария и Духовната академия в София. След завършването служи в Тополовград, Айтос и с. Караново, а по-късно в кв. „Изгрев“ – Бургас.

Свещеник Рачо Николов Попов е роден през 1902 г. в с. Надър (дн. Преображенци). През 1922 г. завършва свещеническо училище при Бачковската света обител и от 1926 г. служи в с. Пещерско и Надър. От 1952 г. става член-съветник при Екзархийския съвет на Сливенската митрополия. През 1954 г. служи в Айтос, като от 1957 г. става председател на църковното настоятелство.

Свещеник Кирил Стоев Колев е роден през 1907 г. в с. Боларово, Елховско. От 1931 г. служи в Черноград, а от 1964 г. в Айтос.

Прот. Пейо (Петър) Киприлов

Протоиерей Георги Фотев Берберов е завършил Пловдивската семинария и Софийската духовна академия. От 1937 г. служи в Айтос, където продължително време е и архиерейски наместник.

През последните години в храма са служили баща и син – **отец Тодор и отец Иван**. Днес архиерейски наместник в Айтос е **отец Ромил Негозов**. Под негово ръководство, със съдействието на Сливенския митрополит Йоанкиев и финансовата подкрепа на родолюбиви българи, при активното участие на местното население са изградени православните храмове в селата Пирне и Руен. Към момента се строи храм в с. Дрянковец. Негово дело е и параклисът в лесопарк „Славеева река“ край Айтос.

На освещаването на храма в с. Руен присъства президентът на Република България Румен Радев.

Петър ПАНЧЕВ – краевед
Цветя УЗУНОВА – библиотекар в РБ „Пейо Яворов“ – Бургас

Бел. авт.: Биографичните данни са взети от Държавен архив – Бургас, фонд 436К „Бургаско архиерейско наместничество“.

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА „Църковен вестник“ – 2020 г.

1 година 30,00 лв.
6 месеца 15,00 лв.
3 месеца 7,50 лв.
ед. цена 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000, ул. „Оборище“ № 4
тел. 02 / 987-56-11 / в. 245
За абонамент: 02 / 987-56-11 / в. 128
e-mail: sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Анула Христова

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на **Танка Тончева Христова**, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!

Банкова сметка на Синадално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCN96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.